

בהנאה.

שיוליך ההנאה לים המלח.

נתערב הבגד באחרים, ואחרים נתערבו באחרים — כולן אסורין בהנאה.

ומאידיך, אי אשמעינן אם היתה משמיענו כרכור, אפשר לומר: בהא קאמרי רבנן רק בכרכור אוסרים חכמים, הואיל והוא נמצא בעין — אבל פת שבשעה שנגמרה אפייתה כבר האיסור מבוער, אימא אפשר לומר, שחכמים מודו ליה לרבי אליעזר ומתירים בהולכת הנאה לים המלח —

רבי אליעזר אומר: יוליך הנאה לים המלח.

אמרו לו: אין פדיון לעבודת כוכבים.

גמרא

לכן צריכא המשנה להשמיענו שאף בפת חולקים, וסוברים שאין פדיון לעבודת כוכבים.

שנינו במשנתנו מחלוקת רבי אליעזר וחכמים בפת ובכרכור. ולכאורה למה הוצרכה המשנה לכפול עצמה?

אמר רב חייא בריה דרבה בר נחמני אמר רב הסדא אמר זעירי: הלכה כדברי רבי אליעזר המתיר בהולכת הנאה לים המלח.

ומבאר הגמרא: וצריכא להשמיענו גם בפת וגם בכרכור —

איכא דאמרי יש מי שמסר שמועה זו בנוסח אחר: אמר רב הסדא: אמר לי אבא בר רב הסדא: הכי אמר זעירי: הלכה כדברי רבי אליעזר.

דאי אשמעינן קמיייתא אם היה משמיענו דין הראשון של פת, היה אפשר לומר: בהא קאמר בדין זה דוקא אמר רבי אליעזר לפדותה ולהוליך הנאתה לים המלח, משום שאין ממשות האיסור ניכר בפת, משום דבעידנא דקא גמרה פת כשנגמרה אפיית הפת קלי לה איסורא כבר נשרפו עצי האיסור —

אמר רב אדא בר אהבה: לא שנו שהלכה כדברי רבי אליעזר, אלא בפת הואיל ולא ניכר האיסור בפת עצמה, אבל חבית של יין נסך האסור בהנאה שנתערבה בחביות אחרות של יין היתר — לא הותרו כולן בהולכת הנאה לים המלח. הואיל והאיסור הוא בעין.

אבל כרכור, דאיתיה לאיסורא בעיניה שהאיסור נמצא בעין — אימא אפשר לומר, שרבי אליעזר מודי לרבנן ואוסר אף אם יוליך הנאה לים המלח —

הילכך, כיון שעל כל חבית וחבית יש ספק שמא היא החבית של יין נסך, והיות ואינה בטילה⁽¹¹⁹⁾ — אסור למוכרה, ולהשקות מהן לפועליו גוים ושאר הנאות —

ובאה המשנה להשמיענו, שאינו כן, אלא אף בכרכור חולק על החכמים, ומתיר אחרי

לכן אינה בטילה.

ובחידושי הר"ן מביא דעת יש מפרשים,

119. הטעם שאינה בטילה, כתב הראב"ד מפני שהוא איסור עבודת כוכבים, והוא איסור הנאה,